

Vlaams
Parlement

ingediend op **345** (2014-2015) – Nr. 1
30 april 2015 (2014-2015)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking,
Toerisme en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door Ann Soete

over het rapport
'Toeristisch Logies – benchmark:
regelgeving en classificatie'
van het Departement internationaal Vlaanderen

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Rik Daems.

Vaste leden:

mevrouw Ingeborg De Meulemeester, de heren Marc Hendrickx, Jan Van Esbroeck, Karl Vanlouwe, Karim Van Overmeire, mevrouw Manuela Van Werde;
de dames Sabine de Bethune, Vera Jans, de heren Ward Kennes, Johan Verstreken;
de heren Rik Daems, Herman De Croo;
de dames Tine Soens, Güler Turan;
de heer Wouter Vanbesien.

Plaatsvervangers:

de dames Cathy Coudyser, Caroline Croo, Danielle Godderis-T'Jonck, Sofie Joosen, Ann Soete, Sabine Vermeulen;
de dames Karin Brouwers, Griet Coppé, de heer Joris Poschet, mevrouw Valerie Taeldeman;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester;
de dames Caroline Gennez, Ingrid Lieten;
de heer Bart Caron.

Toegevoegde leden:

de heer Stefaan Sintobin;
de heer Christian Van Eyken.

INHOUD

1. Inleidende uiteenzetting door de heer Jos Vercruysse, afdelingshoofd Toeristisch Ondernemen en Strategische Goederen van het DiV	4
1.1. Scope van de benchmark	4
1.2. Ierland	4
1.3. Slovakije	5
1.4. Denemarken	5
1.5. Catalonië	6
1.6. Nederland	6
1.7. Duitsland	7
1.8. Frankrijk	8
1.9. Engeland	8
1.10. Brussels Hoofdstedelijk Gewest	9
1.11. Waals Gewest	9
2. Vragen en opmerkingen van leden	10
3. Antwoorden van de heer Jos Vercruysse	11
4. Bijkomende vragen van leden en antwoorden van de heer Jos Vercruysse	13
Gebruikte afkortingen	15

Bijlage: zie [dossierpagina](http://www.vlaamsparlement.be/dossierpagina) op www.vlaamsparlement.be.

Op 21 april 2015 vond in de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed een gedachtewisseling plaats over het rapport 'Toeristisch logies: benchmark, regelgeving en classificatie' van het Departement internationaal Vlaanderen (DiV).

Deze gedachtewisseling is een onderdeel van de evaluatie van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het toeristische logies (Logiesdecreet). Op 3 februari 2015 werd een gedachtewisseling gehouden over het evaluatierapport van dat decreet. Aan die bespreking werd deelgenomen door de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, en de heer Koen Verlaeckaert, secretaris-generaal van het DiV. Over die gedachtewisseling wordt verslag uitgebracht in *Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 263/1.

Op 3 maart 2015 organiseerde de commissie een hoorzitting met vertegenwoordigers van het Adviescomité van het Toeristische Logies, Horeca Vlaanderen, RECREAD, Logeren in Vlaanderen, Pasar, Booking.com, KSLV en CIB Vlaanderen. Over deze hoorzitting wordt verslag uitgebracht in *Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 294/1.

De PowerPointpresentatie die door de spreker, de heer Jos Vercruyssen, werd gebruikt, is te vinden op de [dossierpagina](#) van dit stuk op www.vlaamsparlement.be.

1. Inleidende uiteenzetting door de heer Jos Vercruyssen, afdelingshoofd Toeristisch Ondernemen en Strategische Goederen van het DiV

De heer *Jos Vercruyssen* verduidelijkt dat hij, vóór hij op het DiV werkte, afdelingshoofd Kwaliteitszorg was bij het Agentschap Toerisme Vlaanderen. Daar kreeg hij te maken met het Campingdecreet en het Hoteldecreet, de voorlopers van het huidige Logiesdecreet. De toenmalige afdeling Kwaliteitszorg bestond uit vier diensten: de diensten Hotels, Campings, Reisbureaus en Handhaving. De dienst Reisbureaus is intussen, ingevolge de opheffing van het Reisbureaudecreet, opgeheft. Na de overheveling van de afdeling Kwaliteitszorg naar het DiV werden de diensten Campings en Hotels samengevoegd tot de huidige dienst Toeristische Vergunningen. Deze diensten samen vormen de afdeling Toeristisch Ondernemen en Strategische Goederen van het DiV.

1.1. Scope van de benchmark

In 2008 is er al een beperkte benchmark gebeurd rond de wijze waarop logies in andere lidstaten vergund en/of geklasseerd wordt. De toenmalige regering had de administratie gevraagd naar een vergelijking van de vergunningswetgevingen en het DiV heeft toen gezorgd voor een benchmark rond toerisme. Toen werd ervoor gekozen om Ierland, Slowakije, Denemarken, Nederland en de regio Catalonië onder de loep te nemen. Die lijst werd nu aangevuld met de andere buurlanden en de andere Belgische gewesten. Telkens werd vertrokken vanuit dezelfde vraagstelling.

1.2. Ierland

In Ierland is er een specifiek wettelijk kader, vastgelegd in de Tourist Traffic Acts. De uitvoering is in handen van de Fáilte Ireland, de nationale toeristische dienst. Aan de hand van een attest van de gemeente moet worden aangetoond dat men in orde is met de voorschriften inzake brandveiligheid, hygiëne en ruimtelijke ordening. Een vergunning is verplicht voor het gebruik van beschermde benamingen. De 'approval', die overeenkomt met de aanmelding in Vlaanderen, gebeurt op vrijwillige basis voor andere kleinschalige logies. Er is alleen een classificatie voor de

logiescategorieën die een beschermde benaming gebruiken, zoals hotels en campings.

De inspectie staat in Ierland onder de supervisie van de nationale toeristische dienst, maar wordt uitbesteed aan een gespecialiseerde private firma, de Tourist Accommodations Management Services. De financiering is gekoppeld aan de classificatie. Er is een verplichte jaarlijkse vergoeding, verschillend naargelang de categorie, die moet worden betaald aan de nationale toeristische dienst. Er bestaat ook een systeem van handhaving naar Iers recht. Als de normen niet worden gerespecteerd, kunnen er via een gerechtelijke procedure voor dringende zaken boetes worden opgelegd en desgevallend een bijkomende dwangsom per dag.

1.3. Slovakije

Uit de studie van 2008 bleek dat er in Slovakije geen specifiek wettelijk kader was. Er was wel een generiek systeem, namelijk de Trade Licensing Act en de Company Act. Het gaat om een soort van vestigingsattest zoals dat ook in Vlaanderen bestaat, onder de vorm van een verplichte inschrijving in de lijst van de KBO. In Slovakije wordt er een onderscheid gemaakt tussen 'regulated trade' en 'free trade'. Het Slovaakse ministerie van Economie is hiervoor bevoegd. Gespreid over het hele land zijn er 'trading licensing offices', een soort regionale ondernemingskantoren vergelijkbaar met de Vlaamse ondernemingsloketten.

Zaken als brandveiligheid, hygiëne en ruimtelijke ordening worden in Slovakije geregeld via afzonderlijke wetten of lokale reglementen. De inspecteurs van het ministerie van Economie zijn er ook bevoegd om overtredingen op de andere wetgevingen vast te stellen en te signaleren aan de bevoegde overheid. Een vergunning is niet noodzakelijk, wel een vestigingsattest. Dat attest is geldig voor het hele grondgebied. In de andere reglementeringen, ook bij het Vlaamse Logiesdecreet, is de vergunning gericht op het gebouw.

De classificatie is verplicht en wordt vastgesteld door een ministerieel besluit van de minister van Economische Zaken. Er zijn tien categorieën, maar er is geen herkenningsteken of schild. De indeling van één tot drie sterren verloopt via een systeem van zelfindeling door de uitbater. De inspectie kan achteraf wel controleren of die indeling klopt. Meestal gebeurt dat na een klacht. Voor de vier- en vijfsterrenlogies is er wel een inspectie.

De financiering gebeurt er door de overheid, uit algemene belastinggelden. Er is wel een kleine taks voor de afgifte van het vestigingsattest, verschillend naargelang de activiteiten die men wil ontplooiën. De handhaving is in handen van de inspecteurs van het ministerie van Economische Zaken. Zij kunnen een administratieve geldboete opleggen of het vestigingsattest intrekken.

1.4. Denemarken

In Denemarken is er geen specifieke reglementering. Voor het uitvoeren van een toeristische activiteit is daar wel een handelslicentie nodig en daarvoor is de lokale politie bevoegd, behalve in Kopenhagen. Daar moet men werken via de stadsdiensten, die ook advies vragen aan de lokale politie. Brandveiligheid, hygiëne en ruimtelijke ordening worden gecontroleerd door de gemeenten.

Een vergunning of een aanmelding is niet nodig in Denemarken. De classificatie gebeurt er niet door de overheid, maar door de beroepsorganisaties. Horesta, de horecafederatie van Denemarken, werkt sinds kort met de Hotelstars Union-normen en het schild daarvan. De beroepsorganisatie voor de campings heeft ook een classificatie uitgewerkt, maar zonder schild. De beroepsorganisatie voor de

vakantiewoningen, met een toch vrij groot aanbod van 20.000 eenheden, ontwikkelde geen classificatie.

Het lidmaatschap van een beroepsvereniging wordt in Denemarken gezien als een kwaliteitslabel. De inspectie gebeurt via de beroepsorganisatie, met eigen classificatieconsulenten. Jaarlijks moet een geïndexeerde bijdrage worden betaald aan de beroepsvereniging voor de inspectie van de classificatie. De handhaving is in Denemarken een bevoegdheid van de gemeenten. Daarbij gaat het echter alleen over de generieke regelgeving, namelijk brandveiligheid, hygiëne en ruimtelijke ordening.

1.5. Catalonië

In Catalonië is er een specifiek wettelijk kader met de wet betreffende de toeristische accommodatie. De regelgeving is er afgestemd op het gebruik van beschermde benamingen. In dat geval is er een classificatie aan de hand van sterren. Als er geen gebruik wordt gemaakt van de beschermde benamingen is registratie verplicht.

De bevoegde dienst is in Catalonië het Departement voor Ondernemingen en Werk. Het directoraat-generaal voor Toerisme staat in voor de uitvoering. Dat is vergelijkbaar met de Vlaamse situatie. Er is ook een specifieke dienst Toeristische Vergunningen. Voor brandveiligheid, hygiëne en ruimtelijke ordening is een gemeentelijke vergunning nodig. Het logies moet voldoen aan de generieke regelgeving voor woningen en verblijven. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen een woning en een toeristische accommodatie.

Voor het gebruik van de beschermde benaming en van de toegekende classificatie wordt er gewerkt met een systeem van vrijwillige vergunningen. De aanmelding is de verplichte registratie waarbij moet worden voldaan aan de exploitatievoorwaarden voor bepaalde categorieën. Campings die bijvoorbeeld gelegen zijn in overstromingsgebied, moeten dat melden bij de registratie, zodat er schikkingen kunnen worden genomen.

Voor de hotels is er een classificatie van één tot vijf sterren, met daar bovenop nog een categorie luxe. Voor de campings is er een classificatie van één tot drie sterren met ook nog een categorie luxe. Voor de verblijven op het platteland werkt men met één tot vijf korenaren. Bepaalde verblijven zijn niet ingedeeld. Voor de vakantiewoningen en de appartementen is er een classificatie van een tot vijf sleutels. Er is ook een herkenningsschild per categorie. De inspectie gebeurt er via zelf-indeling door de uitbater en vervolgens controle door de inspecteurs van de dienst Toeristische Bedrijven van het directoraat-generaal Toerisme.

Het systeem wordt, voor zover kon worden nagegaan, gefinancierd door de Catalaanse overheid. De handhaving gebeurt eveneens door de inspectie. Opvallend is dat de inspecteurs ook bevoegd zijn om overtredingen op andere regelgevingen vast te stellen en te signaleren aan de bevoegde overheid.

1.6. Nederland

In Nederland is er geen specifieke regelgeving. De toepassing van de generieke wetgeving, namelijk de Woningwet en de Hygiënewet, is een landelijke bevoegdheid. De Voedsel- en Warenautoriteit is enigszins vergelijkbaar met het FAVV. De bevoegdheid voor brandveiligheid, hygiëne en ruimtelijke ordening ligt vooral op het gemeentelijke niveau. Er is geen vergunningensysteem zoals in Vlaanderen. Men werkt met een omgevingsvergunning Ruimtelijke Ordening.

Er is geen classificatie voor B&B, gastenkamers of vakantiewoningen. De Nederlandse Hotelclassificatie, die tot 2014 vastgelegd was in een verordening van het bedrijf Horeca en Recreatie, wordt afgebouwd. Vanaf 1 januari 2015 werden alle bedrijfsschappen opgeheven. De beroepsorganisatie Koninklijke Horeca Nederland neemt deze opdracht over, maar heeft nog niet uitgemaakt of ze verder wil werken met het huidige systeem van de NHC-normen, dan wel of ze aansluiting zal zoeken bij het systeem van Hotelstars Union. Voor de vakantie- en caravanparken is er in Nederland een classificatie vanuit de private sector, namelijk het Keurmerk Nationale Classificatie Groepsaccommodaties, uitgewerkt door RECRON, de beroepsvereniging van recreatieondernemers, die ongeveer tweeduizend leden telt. Deze vereniging werkt samen met de stichting Keurmerk Milieu, Veiligheid en Kwaliteit. Er zijn eenmalige instapkosten om van die classificatie gebruik te kunnen maken en vervolgens is er een jaarlijkse bijdrage naargelang van het aantal gebouwen op het terrein.

De Nederlandse toeristenbond ANWB – wat staat voor Algemene Nationale Wielrijdersbond – heeft samen met zijn Duitse zusterorganisatie ADAC (Allgemeiner Deutscher Automobil-Club), een eigen campingclassificatiesysteem ontwikkeld. De indeling gebeurt op vrijwillige basis. Voor de hoogste categorie, BestCamping, is er een jaarlijkse herkeuring. De ANWB en de ADAC classificeren ook campings in het buitenland. De indeling geldt ook voor een jaar. De inspecties gebeuren op een zeer neutrale en objectieve manier, met inspecteurs die als mystery visitors naar de diverse campings gaan. Nadien maken ze zich wel bekend en melden ze aan de uitbaters welke tekorten ze hebben vastgesteld. Tot 2014 werd er aan het bedrijf Horeca een vergoeding betaald voor de classificatie-inspectie van de hotels en voor de aankoop van het schild. Het is nog niet duidelijk of de Koninklijke Nederlandse Horeca ook een dergelijk bedrag zal vragen. De handhaving gebeurt door de instanties die bevoegd zijn voor de generieke wetgeving.

1.7. Duitsland

In Duitsland is er ook geen specifiek wettelijk kader. De deelstaten en de gemeenten hebben wel regels uitgevaardigd voor de verhuur van woningen. Ook brandveiligheid, hygiëne en ruimtelijke ordening worden geregeld door de deelstaat of door de gemeente. Voor de toeristen gelden dezelfde regels als voor de inwoners van Duitsland. Er is geen specifieke dienst op landelijk niveau. Er is geen aanmelding of vergunning nodig.

Er is ook geen verplichte classificatie in Duitsland. Er zijn wel vrijwillige sterrenclassificaties van de beroeps- of sectororganisaties. De Duitse horecafederatie staat in voor de inspectie van de classificatie van de hotels, die gebaseerd is op de Hotelstars Unionnormen. Daarbij wordt er een schild uitgereikt. Er is ook een classificatie voor gastenkamers en pensions en bijvoorbeeld ook voor een berghotel.

Het Duitse Tourismusverband is een koepelorganisatie van toeristische organisaties op gemeentelijk en regionaal niveau en op het niveau van de Länder. Binnen deze organisatie is er een sterke participatie van de private sector. Voor de classificatie van de hotels is er samenwerking met de Duitse horecafederatie DEHOGA. Voor ander toeristisch logies zoals campings, jachthavens en vakantiewoningen is er het classificatiesysteem Sterneferien dat gebruikt wordt in heel Duitsland. Ook dit systeem werkt met een herkenningsschild.

Voor de campings heeft de landelijke beroepsvereniging een eigen sterrenclassificatie, maar wordt er geen schild uitgereikt. De reeds beschreven sterrenclassificatie van de ANWB en de ADAC, eigenlijk twee consumentenorganisaties, wordt ook gebruikt voor de Duitse campings. Deze organisaties willen op termijn in heel Europa tienduizend campings classificeren. De inspectie gebeurt via de beroeps- of sectororganisaties. Bij een declassering kan men wel beroep aantekenen binnen

de organen van de beroepsorganisatie. De financiering verschilt naargelang de deelstaat en de beroeps- of sectororganisatie. De prijs van het schild bedraagt meestal 55 euro. De inspectiekosten variëren van 150 tot 700 euro, naargelang de deelstaat. De hotels kunnen ook gratis een zelftest uitvoeren via de website www.hotelstars.eu. De handhaving geschiedt vooral via de lokale overheid, op basis van de regelgeving inzake ruimtelijke ordening, hygiëne en veiligheid.

1.8. Frankrijk

In Frankrijk bestaat er wel een specifiek wettelijk kader. Dat is opgenomen in de lijvige Code du Tourisme, die bij wet geregeld is. Er worden exploitatievoorwaarden opgelegd en er zijn regels voor de classificatie en voor de bescherming van de benamingen. Ook Frankrijk heeft eigen types van toeristisch logies. De bevoegde dienst is Atout France, van het ministerie van Toerisme. Atout France heeft ook kantoren in het buitenland.

Brandveiligheid, hygiëne en ruimtelijke ordening zijn in Frankrijk vooral gereguleerd via het lokale niveau. De burgemeester levert, na een controle door een comité, een attest af, waarmee bij Atout France een classificatie kan worden aangevraagd. Er is geen vergunning nodig, maar wel een aanmelding op het lokale niveau. Er is een verplichte sterrenclassificatie voor alle categorieën van logies. De normen worden vastgelegd door de bevoegde minister. De indeling is geldig voor vijf jaar. Er is een heel gamma van schilden. De inspectie gebeurt door de inspecteurs van de erkende keuringsorganismen. Deze organismen zijn vergelijkbaar met keuringsinstanties voor allerlei technische reglementeringen, zoals Vinçotte. De inspecties zijn betalend. Er moet ook een jaarlijkse taks betaald worden aan Atout France op basis van de categorie en de ontwikkelde activiteit. Voor de handhaving is er een systeem van administratieve boetes en van strafrechtelijke vervolging op basis van het wetboek van Koophandel. Het toezicht gebeurt hoofdzakelijk via de lokale politie.

1.9. Engeland

In Engeland is er geen specifieke reglementering. Voor bepaalde aspecten, onder meer brandveiligheid, veiligheid en gezondheid, toegankelijkheid en consumentenbescherming is er wel een nationale reglementering. Er is ook de Hotel Proprietors Act uit de jaren 50. Op het gemeentelijke niveau is er regelgeving rond de ruimtelijke ordening, naast de vergunningen van diverse aard. Er is wel een verplichting om zich te laten registreren.

De bevoegde dienst is Visit England, de regionale toeristische dienst. Bij de toekenning van de sterren wordt gecontroleerd of het logies voldoet aan de nationale en lokale regelgeving. Er is geen systeem van vergunningen. Naast Visit England is er ook Visit Wales en Visit Scotland. De drie diensten hanteren dezelfde classificatie. Visit Wales hanteert in tegenstelling tot Visit England geen herkenningsschild. Er is geen aanmelding.

Ook Engeland kent een eigen en zeer breed gamma van toeristische categorieën, bijvoorbeeld 'country house hotel', 'small hotel', 'town house hotel', 'metro hotel', 'farmhouses', 'restaurants with rooms', 'inns', 'self-catering' en 'park-campings'. Bij de controle van de minimumvereisten voor het toekennen van een ster wordt er ook jaarlijks nagegaan of er een aansprakelijkheidsverzekering is en wordt de brandveiligheid beoordeeld. De inspecteurs onderzoeken ook of er voldaan is aan de vereisten van de lokale wetgeving. Dat is eigenlijk extra werk, want dat is al gedaan door de bevoegde overheid.

De Engelse inspecteurs, assessors genoemd, zijn aangesteld door Visit England. Men rekruteert mensen met professionele ervaring binnen de sector. De inspec-

teurs vervullen ook de rol van toeristisch adviseur. De financiering gebeurt op basis van een aansluitingsbedrag en een jaarlijks deelnemerslidgeld. De handhaving, die vooral gebaseerd is op de generieke nationale of lokale regelgeving, is in handen van de lokale overheid.

1.10. Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest is met de zesde staatshervorming volledig bevoegd geworden voor het toeristisch logies. Voorheen werden de vergunningen behandeld naargelang de overheid waar de ondernemer zijn aanvraag indiende. Aan Franstalige kant was het gemeenschapsdecreet op de hotels van toepassing en aan Vlaamse kant het vroegere Hoteldecreet en later het Logiesdecreet. Er moest dus een eigen reglementering worden uitgewerkt en onlangs werd de Brusselse hoofdstedelijke ordonnantie betreffende het toeristische logies uitgevaardigd. Daarin werden specifieke normen vastgelegd voor categorieën en subcategorieën zoals hotels, aparthotels, 'résidences de tourisme', logies bij de bewoner, verblijfscentra voor sociaal toerisme en kampeerterreinen. De bevoegde dienst is de dienst Economie en Werkgelegenheid van het ministerie van het Brusselse Gewest. Daarbinnen zal er een dienst Toeristisch Logies worden opgericht.

De ordonnantie is nog niet in uitvoering. Het is de bedoeling dat de burgemeester een attest van brandveiligheid uitreikt, na een positief verslag door de gewestelijke brandweerdienst, zoals ook in Vlaanderen het geval is. Oorspronkelijk volstond een positief verslag van de gewestelijke brandweerdienst. De normen inzake hygiëne zullen worden vastgelegd door de Brusselse Regering. Aan dat uitvoeringsbesluit wordt nog gewerkt.

Er bestaat geen vergunning, maar er is wel een verplichte voorafgaandelijke registratie. Na de registratie mag onmiddellijk worden begonnen met de uitbating. De inspecteurs onderzoeken achteraf of aan de opgelegde normen wordt voldaan. De classificatie is nog niet opgenomen in de ordonnantie. In overleg met de sector zal beslist worden of er naar een classificatie wordt gestreefd. Als het antwoord op die vraag positief is, zal de ordonnantie moeten worden gewijzigd.

De inspectie heeft alleen betrekking op de exploitatienormen en dient te gebeuren binnen de twaalf maanden na de registratie. Dat is het werk van de inspecteurs van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. De financiering gebeurt door het gewest, uit algemene middelen. Er zijn geen retributies of taksen. De handhaving gebeurt door middel van administratieve boetes. Er is ook een mogelijkheid tot stopzetting, met inbegrip van verzegeling en inbeslagname. Vooraleer hij een boete oplegt, kan de inspecteur de uitbater ook enige tijd geven om de tekortkomingen te verhelpen.

1.11. Waals Gewest

Het Waalse Gewest beschikt al sedert eind 2003 over een reglementering rond het toeristisch logies. Deze werd mettertijd opgenomen in de Code Wallon du Tourisme. Elk logies moet er beschikken over een brandveiligheidsattest, afgeleverd door de burgemeester. Tegen een weigering kan beroep worden aangetekend bij de gewestelijke diensten. Eventueel kan ook een afwijking worden aangevraagd. Van zodra men over dat attest beschikt, kan met de uitbating worden begonnen. Een vergunning is alleen nodig als men gebruik wil maken van een van de beschermde benamingen. In Wallonië bestaat er een heel gamma van logiesvormen die in Vlaanderen minder bekend zijn, bijvoorbeeld 'gîte rural', 'gîte à la ferme', 'gîte citadin', 'chambre d'hôte' en 'maison d'hôte'. Aan die beschermde benamingen is ook een classificatie gekoppeld.

De bevoegde dienst is in Wallonië de directie Toeristisch Logies van het Commissariat Général du Tourisme (CGT), de Waalse tegenhanger van Toerisme Vlaanderen, dat

voorheen trouwens het Vlaams Commissariaat-generaal voor Toerisme genoemd werd. Het CGT is na de reorganisatie altijd een parastatale A gebleven. Het brandattest is verplicht, op basis van normen die uitgevaardigd zijn op het niveau van het Waalse Gewest. Er zijn specifieke normen voor elke logiescategorie. Inzake ruimtelijke ordening wordt er geen attest gevraagd.

Voor elke logiescategorie zijn er specifieke classificatienormen in het Waalse Gewest. Alleen voor de hotels en de campings worden er sterren gebruikt. Voor de hotels zou in de loop van de komende jaren worden overgestapt naar het Hotelstars Unionsysteem. Een besluit van de regering zou daarvoor volstaan. Bij de andere logiescategorieën worden andere symbolen gebruikt, bijvoorbeeld sleutels, graanaren, eikenboompjes of eikenbladeren.

De dienst Toeristisch Logies heeft een eigen inspectiedienst met momenteel vijftien vte. De financiering gebeurt via de algemene belastinggelden. De handhaving voorziet in een termijn om zich in regel te stellen als er een tekortkoming wordt vastgesteld. Er kan een administratieve geldboete worden opgelegd. De rechtbank kan ook strafrechtelijke sancties uitspreken, een dwangsom eisen of zelfs een herstel in de oorspronkelijke toestand. Het CGT kan zelf vorderingen instellen. De vaststellingen gebeuren door officieren van de gerechtelijke politie. Het merkwaardige is dat ook de inspecteurs van het CGT, aangesteld door de Waalse Regering, die hoedanigheid hebben. In Vlaanderen worden de inspecteurs aangesteld bij besluit van de leidend ambtenaar.

2. Vragen en opmerkingen van leden

Mevrouw *Cathy Coudyser* vindt het positief dat de benchmark zich toespitst op landen in de onmiddellijke omgeving van Vlaanderen en dat er ook aandacht wordt besteed aan Wallonië en aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

In Nederland, Duitsland en Denemarken is er minder regulering en wil men vooral het vrije ondernemerschap laten spelen. Daar is een belangrijke rol weggelegd voor de sectororganisaties. In Catalonië, Slowakije en Frankrijk daarentegen legt de overheid zelf veel meer regels op en staat ze ook in voor de inspectie en de handhaving.

In bijna alle landen is de gemeente bevoegd voor de regelgeving inzake brandveiligheid, hygiëne en ruimtelijke ordening. Ook inzake de handhaving spelen de gemeenten een rol. In het Logiesdecreet zal rekening moeten worden gehouden met de realiteit van de omgevingsvergunning. Er zal ook moeten nagedacht worden over een aantal andere elementen van de generieke regelgeving en over de vraag of dat allemaal opgenomen dient te worden in het Logiesdecreet. In andere landen is de handhaving vaak in handen van de gemeenten. Er zijn ook systemen waarbij de overheid alleen controleert na klachten.

Uit de benchmark blijkt ook dat er over het algemeen geen aparte aanmelding is. Er is wel een aanmelding als ondernemer. Soms is er een aanmelding bij het lokale bestuur waar men sowieso een attest inzake brandveiligheid, hygiëne of ruimtelijke ordening moet bekomen. Er zijn ook landen zonder vergunningsplicht. Vaak is er alleen een vergunningsplicht bij het gebruik van de beschermde benamingen en van de classificaties. Alleen in Vlaanderen is er zowel een aanmeldingsplicht als een vergunningsplicht.

Wat de classificaties betreft, is er een gemengd beeld: de verantwoordelijkheid daarvoor ligt ofwel bij de overheid, ofwel bij de sectororganisaties. De classificaties zijn betalend, ook bij de beroeps- en sectororganisaties. In dat geval hoort dit bij het lidgeld of wordt er betaald voor de vergunning.

Deze benchmark levert zeker stof voor een gedachtewisseling over het in Vlaanderen gewenste systeem. Daarbij moet rekening worden gehouden met de autonomie van de gemeenten en met het stimuleren van het vrije ondernemerschap. Uit deze uiteenzetting heeft mevrouw Coudyser echter niet kunnen opmaken of de doelstelling rond het Toerisme voor Allen opgenomen is in de toerismeregelgeving van de hier bestudeerde landen of in aparte regelgeving.

De heer *Bart Caron* stelt vast dat er in sommige landen veel regelgeving is en in andere weinig. Waar situeert de heer Vercruysse Vlaanderen op die schaal? Hij vraagt zich ook af of een complexe regelgeving de kwaliteit van het toerisme bevordert. Is er met andere woorden een causaal verband tussen enerzijds kwaliteit en service voor de toerist en anderzijds de hoeveelheid regelgeving?

De heer *Marnic De Meulemeester* maakt uit de benchmark op dat de Vlaamse regelgeving bijzonder complex is. Die complexe regelgeving is zelfs ontmoedigend voor mensen die met een eigen zaak willen beginnen. Deze benchmark levert zeker nuttige informatie voor een eventuele aanpassing en vereenvoudiging van het Logiesdecreet. Het is belangrijk om de kwaliteit te garanderen, zonder al te veel regelgeving op te leggen. Hoe ver staat Vlaanderen met de kwaliteits- en veiligheidsnormen, in vergelijking met die andere landen? Over het algemeen zijn de lokale besturen blijkbaar bevoegd voor de handhaving van de veiligheid.

Bij een aanpassing van het Logiesdecreet dient ervoor te worden gezorgd dat mensen zich niet langer kunnen laten domiciliëren op terreinen met een recreatiebestemming. Dat is echter niet eenvoudig. Ook de FOD Binnenlandse Zaken is daarbij betrokken. Hij wil weten of die problematiek ook bestaat in de landen die zijn bekeken bij de benchmark. Het huidige Logiesdecreet voorziet in een overgangperiode van drie jaar waarbinnen bestaande terreinen zich in regel kunnen stellen, zonder onderscheid tussen kleine en grote recreatieterreinen of ondernemingen. Is die periode wel voldoende lang om die ondernemingen toe te laten om de nodige regelingen te treffen?

Mevrouw *Karin Brouwers* zegt dat deze benchmark een goede aanvulling is op de gedachtewisseling en de hoorzitting die er al zijn geweest. Het is duidelijk nuttig eens over het muurtje te kijken naar hoe een en ander elders wordt geregeld voor er definitief wordt beslist hoe er zal worden vereenvoudigd. Uit de samenvattende tabel die bij de presentatie werd getoond, blijkt dat de logiessector alleen in Vlaanderen over de hele lijn geregeld wordt door de overheid. Dat is uniek in Europa. In andere landen zijn er verschillende spelers bezig met deze materie. Leidt dat daar niet tot strubbelingen? Ze vraagt zich af hoe dat sterk regulerend optreden in Vlaanderen ontstaan is. Heeft dat te maken met het feit dat er in Vlaanderen een relatief jonge overheid is?

Dit was uiteraard geen benchmark van de kwaliteit van het logies, maar niettemin is de vraag van de heer Caron of de sterke reglementering in Vlaanderen ook geleid heeft tot een grotere kwaliteit, bijzonder interessant. Het is allicht wel zeer moeilijk zo niet onmogelijk om de kwaliteit te meten.

Blijkbaar wordt de Nederlandse hotelclassificatie afgebouwd. Ging die reglementering uit van de overheid of van de sector? Als het de bedoeling is dat de sector het overneemt van de overheid, dan is het wel interessant om de verdere evolutie daar op te volgen.

3. Antwoorden van de heer Jos Vercruysse

De heer *Jos Vercruysse* denkt dat er in Vlaanderen zoveel reglementering is op dit vlak omdat men hier vrij vroeg, in de jaren 1930, begonnen is met het reglementeren van bepaalde dingen. De wet op het kamperen van de jaren 1970 was

vooral geënt op het lokale niveau. De gemeente leverde die vergunning af. De classificatie gebeurde echter op vrijwillige basis en er waren dan ook weinig geclassificeerde campings. Bij de opstelling van het Logiesdecreet werd, te goeder trouw, vertrokken van de bestaande situatie en werd weinig of niet onderzocht of al het bestaande wel behouden diende te blijven. Dit zorgde er volgens de spreker voor dat het huidige Logiesdecreet zo ingewikkeld is geworden. Zaken als brandveiligheid en hygiëne zijn in handen van het lokale niveau. De normen voor het gebouw worden geregeld op Vlaams niveau, maar er zijn geen beroepsvereisten voor de uitbater. Dat heeft zowel voor- als nadelen.

Voor de accommodaties voor Toerisme voor Allen is er in Wallonië een afzonderlijke regelgeving. In Brussel is dit opgenomen in de ordonnantie. In Engeland zijn de logiesvormen voor bepaalde doelgroepen eveneens gereglementeerd, maar op een andere manier dan in Vlaanderen. Hier had het sociaal toerisme in de eerste plaats te maken met het subsidiëren van de infrastructuur en werd er geen vergunning gevraagd. Die categorie was niet opgenomen in het vroegere Hoteldecreet. Het Kampeerdecreet bepaalde dat de campings die waren opgestart vanuit het sociaal toerisme verder gesubsidieerd konden worden, maar dat ze wel een vergunning nodig hadden. In het Logiesdecreet werd Toerisme voor Allen niet opgenomen, vermits er daarvoor een afzonderlijk decreet is. Nu moet de evaluatie van het Toerisme voor Allen worden afgewacht. De situatie is echter dezelfde. Er wordt een bed aangeboden met een service. De kwaliteit ervan wordt bepaald door wat men ervoor betaalt. Het profiel van de persoon die daarin terechtkomt, maakt eigenlijk geen verschil uit voor de regelgeving.

Op de vraag van de heer Caron antwoordt de heer Vercruysse dat er in Vlaanderen inderdaad zeer veel regelgeving is. Het enige wat nog ontbreekt is de regelgeving op de ondernemer, maar voor de rest is inderdaad alles gereguleerd. Het komt erop aan om goede basisregels te hebben. De normen inzake brandveiligheid en ruimtelijke ordening gelden voor iedereen en moeten worden gerespecteerd. Bij de classificatie kan de ondernemer zelf kiezen voor een bepaald aantal sterren, afhankelijk van de beoogde doelgroep en van het commerciële concept van het hotel. De kwaliteit hangt vooral af van de ondernemer en niet van de regelgeving. Horeca Vlaanderen biedt een kwaliteitsproject aan voor logiesuitbaters (de kwaliteitsradar hotels).

Het Logiesdecreet houdt rekening met de personen die hun domicilie hebben op recreatieterreinen. Het Campingdecreet van 1995 bepaalde dat in 2000 alles vergund diende te zijn. Toerisme Vlaanderen heeft toen meegewerkt aan de plannen van de provincies voor de mensen die gedomicilieerd zijn op campings. Het was de bedoeling om die mensen daar weg te krijgen, maar wel met het besef dat deze situatie te maken heeft met een sociale nood. Het decreet werd tot tweemaal toe aangepast. De mensen die vóór 2001 op een camping gedomicilieerd waren, mochten er blijven wonen via een soort van uitdooftraject. Dat systeem is voor een deel in de Codex Ruimtelijke Ordening overgenomen voor de regelgeving op de weekendhuisjes. Een wat vervelende zaak is dat een ondernemer zijn vergunning kan kwijtraken als er mensen gedomicilieerd zijn op zijn terrein, ook al heeft hij daar zelf weinig vat op. Dat geldt vooral voor de campings. De gemeente wordt immers door de federale overheid verplicht tot inschrijving in het bevolkingsregister, ook als de betrokken persoon in een stacaravan woont. Er bestaat een procedure van voorlopige inschrijving waarbij daarna een gerechtelijke procedure kan worden gestart om de uitdrijving te bekomen. Die werkwijze is echter niet aangewezen gezien de aard van de doelgroep. De permanente bewoning op kampeerterreinen blijft dus een aandachtspunt, al is ze soms moeilijk te vermijden. In de periode 1995-2000 waren er ongeveer vijfduizend mensen die officieel op een camping woonden. Nu zijn dat er nog ongeveer duizend. Sommige mensen zijn echter niet gedomicilieerd op de camping, maar verblijven er wel permanent. Het

probleem blijft dus bestaan. Er kan alleen maar naar gestreefd worden dat het zich zo weinig mogelijk voordoet.

Op de situatie op dat vlak in andere landen heeft de spreker geen zicht, maar hij weet wel dat er in Engeland speciale wooncampings zijn. Daar verloopt het sociale contact wat vlotter dan in een gewone buurt. Hier bestaat dat voorlopig nog niet.

Wat de overgangsperiodes betreft, zegt de heer Vercruysse dat er misschien verschillende overgangsperiodes kunnen worden gehanteerd al naargelang de categorie. Een kleine accommodatie kan namelijk gemakkelijker aangepast worden dan een grote. Misschien moeten op dat vlak bepaalde dingen worden gedelegeerd aan ambtenaren die professioneel aangestuurd worden. In sommige landen kunnen ambtenaren bijvoorbeeld uitstel verlenen om aan bepaalde normen te voldoen. De inspecteur die het dossier opvolgt, heeft in de meeste gevallen een goed zicht op de situatie en op de tijd die nodig is om aanpassingen te doen.

In Nederland was er vroeger een wetgeving op de bedrijfsschappen. Een bedrijfsschap is een soort van bedrijf dat wordt gefinancierd door ondernemers- en werknemersorganisaties. Bedrijfsschappen kregen een delegatie vanuit de Nederlandse overheid om bepaalde zaken te regelen. De bedrijfsschap Horeca kon bijvoorbeeld de hotelclassificatie doen. Op de vergaderingen in verband met de Benelux-hotel- en campingclassificatie was er echter altijd een ambtenaar van het Nederlandse ministerie van Economische Zaken aanwezig, die ook het laatste woord had. De Benelux-hotelclassificatie was aldus in Nederland in handen van een bedrijfsschap. In Vlaanderen werd die verplicht uitgevoerd. In Luxemburg was er een systeem van vrijwillige classificatie. Daar waren er namelijk niet zoveel hotels.

4. Bijkomende vragen van leden en antwoorden van de heer Jos Vercruysse

Mevrouw *Karin Brouwers* stelt vast dat de Nederlandse bedrijfsschappen afgeschaft zijn. Die opdracht wordt nu blijkbaar overgenomen door de Koninklijke Horeca Nederland, een instantie die te vergelijken is met Horeca Vlaanderen. Horeca Vlaanderen is echter geen vragende partij voor een dergelijke evolutie. Hoe stond de sector daar tegenover in Nederland? Heeft de sector daar misschien geld voor gekregen van de overheid?

De heer *Jos Vercruysse* kan niet voor de vuist antwoorden op die vraag. Hij is wel bereid om bij de Koninklijke Horeca Nederland te polsen hoe het precies zit. Er is overigens ook een Benelux-classificatie uitgewerkt voor de campings. De Nederlandse beroepsvereniging RECRON zat toen mee aan tafel omdat ze daartoe verplicht was door de overheid. Ze was echter niet bereid om aan de uitvoering te participeren en de Nederlandse overheid zag het niet zitten om deze sector te verplichten tot classificatie.

De heer *Bart Caron* blijft het bijzonder verbazend vinden dat er een sector is die meer regels vraagt dan de overheid er wil maken. Dat is ongezien, zeker in tijden van planlastvermindering. Welke motieven spelen daar een rol? Sommigen zeggen dat er weliswaar veel regelgeving is, maar dat het systeem goed functioneert en dus niet overboord moet worden gegoid.

De heer *Jos Vercruysse* antwoordt dat de regelgeving de toegang tot het beroep regelt. De sector heeft daar baat bij. Als dat zou wegvallen, kunnen er meer mensen in het beroep komen. Ook de reactie tegen Airbnb heeft daarmee te maken. Het gaat om een soort van marktafscherming. Bij de bespreking van het Reisbureaudecreet was het duidelijk dat de sector vanuit een corporatistische benadering vragende partij was voor een regelgeving. Daardoor wordt de creativiteit binnen het ondernemerschap enigszins afgeremd. Regels zijn noodzakelijk, bij-

voorbeeld rond brandveiligheid en hygiëne. Er mogen echter niet te veel regels zijn over de manier waarop een ondernemer zijn zaak uitbouwt. Voor boomhutten of tipi's bijvoorbeeld kan er in Vlaanderen geen vergunning afgeleverd worden, omdat er daarin geen badkamer of toilet kan worden voorzien. Voor dergelijke zaken moet men dus naar het buitenland. De regelgeving zou deze ondernemerscreativiteit open moeten laten. De sector is voorstander van de regelgeving omdat die een houvast biedt. Hun leden-logiesuitbaters hebben trouwens zware inspanningen gedaan om aan die regelgeving te voldoen.

Rik DAEMS,
voorzitter

Ann SOETE,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

B&B	bed and breakfast
Benelux	België, Nederland, Luxemburg
CGT	Commissariat Général du Tourisme
CIB	Confederatie van Immobiliënberoepen
DiV	Departement internationaal Vlaanderen (Vlaamse overheid)
FAVV	Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
FOD	Federale Overheidsdienst
KBO	Kruispuntbank van Ondernemingen
KSLV	Kleinschalige Stedelijke Logies Vlaanderen
NHC	Nederlandse Hotelclassificatie
vte	voltijdsequivalent / voltijdequivalent